

ชื่อโครงการวิจัย : สถานภาพการให้ความร่วมมือทางวิชาการของมหาวิทยาลัย
ขอนแก่นแก่ประเทศเพื่อนบ้าน พ.ศ. 2534 - 2537
Academic Cooperation Between Khon Kaen University
and Thailand's Neighboring Countries 1991 - 1994

ชื่อผู้วิจัย : นางมณีมีย์ ทองอยู่

หน่วยงานที่สังกัด : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40002

โทรศัพท์ : 043-237318, 238383 โทรสาร 244418

ทุนวิจัย : ทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทเงินอุดหนุนทั่วไป มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น

บทคัดย่อ

โครงการวิจัย เรื่อง สถานภาพการให้ความร่วมมือทางวิชาการของมหาวิทยาลัย
ขอนแก่น แก่ประเทศเพื่อนบ้าน พ.ศ. 2534 - 2537 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพการให้
ความร่วมมือทางวิชาการของมหาวิทยาลัยแก่ประเทศเพื่อนบ้าน และเพื่อรวบรวมจัดทำทำเนียบ
โครงการให้ความร่วมมือทางวิชาการ ทั้งนี้ประเทศเพื่อนบ้านที่ให้ความสนใจในการทำวิจัย คือ
ประเทศในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง อันได้แก่ ประเทศลาว กัมพูชา เวียดนาม เมียนมาร์ และ
จีน (ตอนใต้)

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเป็นข้อมูลแบบปฐมภูมิ มีที่มาจากคณะ ภาควิชา และ
บุคลากรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ให้ความร่วมมือทางวิชาการแก่ประเทศเพื่อนบ้าน การเก็บ
ข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยมีข้อสรุปว่า มีคณะและหน่วยงานของมหาวิทยาลัยประมาณครึ่งหนึ่ง คือ
11 คณะและสถาบัน ที่ให้บริการทางวิชาการแก่ประเทศเพื่อนบ้าน โดยคณะในกลุ่มสาขาวิชา
วิทยาศาสตร์สุขภาพ เป็นกลุ่มสาขาที่ให้บริการทางวิชาการเป็นจำนวนโครงการมากที่สุด และ
มีมูลค่าสูงสุด ทั้งนี้จำนวนโครงการที่มหาวิทยาลัยให้ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในช่วง
พ.ศ. 2534 - 2537 มีรวมทั้งสิ้น 38 โครงการ คิดเป็นมูลค่าทั้งสิ้น 48.7 ล้านบาท

สำหรับประเทศที่รับบริการทางวิชาการนั้น พบว่า ประเทศเพื่อนบ้านในอนุภาค
กลุ่มแม่น้ำโขง ทั้ง 5 ประเทศ ล้วนได้รับความร่วมมือทางวิชาการจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น
แต่ได้รับในระดับที่ต่างกัน กล่าวคือประเทศลาวได้รับในจำนวนโครงการมากที่สุด ส่วนประเทศ
เมียนมาร์ได้รับน้อยที่สุด การให้บริการทางวิชาการนี้ได้ครอบคลุมประเทศต่างๆ รวมทั้งสิ้น 22
ประเทศ ทั้งในทวีปเอเชีย และทวีปแอฟริกา

ขอบเขตเนื้อหาการให้บริการทางวิชาการ พบว่า มีค่อนข้างกว้างขวาง ครอบคลุม
สาขาที่จำเป็นในการพัฒนาประเทศ ได้แก่ ด้านเกษตรกรรม การแพทย์และสาธารณสุข

การจัดการการลงทุนและธุรกิจ การศึกษา วิศวกรรมชลประทาน และธรณีวิทยา การพัฒนาชนบทและสิ่งแวดล้อม การวิจัยชนบทและสังคม และการออกแบบสถาปัตยกรรม

สำหรับแหล่งทุนในการดำเนินงานส่วนใหญ่ คือ ประมาณร้อยละ 71 จะมาจากต่างประเทศ โดยแหล่งทุนหลักในต่างประเทศคือองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร (NGO) ส่วนแหล่งทุนจากในประเทศ ได้แก่ รัฐบาลไทยที่ให้ทุนผ่านกรมวิเทศสหการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และบริษัทธุรกิจเอกชน

ในด้านระดับความร่วมมือ พบว่า โครงการความร่วมมือส่วนใหญ่เป็นโครงการประเภทการจัดฝึกอบรมทางเทคนิคในสาขาวิชาและสาขาการพัฒนาต่างๆ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเฉพาะกิจเป็นครั้งคราวเป็นส่วนใหญ่ โดยการลักษณะนี้คิดเป็นร้อยละ 84 ของจำนวนโครงการทั้งหมด แต่มูลค่าประมาณครึ่งหนึ่งของมูลค่าโครงการรวม โดยส่วนที่เหลือจะเป็นโครงการขนาดใหญ่ และมีระดับความร่วมมือที่มหาวิทยาลัยมีบทบาทและมีส่วนร่วมในขั้นตอนการกำหนดนโยบาย การวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผลมากกว่า ได้แก่ โครงการจัดการศึกษาระดับปริญญาโท และโครงการวิจัยและประสานเครือข่ายวิจัย

สำหรับปัญหาของความร่วมมือ พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับนโยบายของมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่กำหนดไว้อย่างกว้างๆ แต่ขาดมาตรการ แผนงาน งบประมาณ และบุคลากรที่จะรองรับการทำความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในเชิงรุก นอกจากนี้ยังมีปัญหาในการจัดหางบประมาณมาดำเนินโครงการ ปัญหาการประสานงานกับส่วนงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศและปัญหาความไม่ต่อเนื่องของงาน ในท้ายที่สุดโครงการวิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงการดำเนินงาน ทั้งการปรับภายในองค์กรปฏิบัติ คือ คณะต่างๆ การร่วมมือกันระหว่างคณะ และการปรับความร่วมมือในส่วนของมหาวิทยาลัย

Research Title : Academic Cooperation Between Khon Kaen University
and Thailand's Neighboring Countries 1991-1994

Researcher : Maniemai Thongyou

Researcher's office : Research and Development Institute, Khon Kaen
University

Source of Research Fund : Khon Kaen University

Research Duration : 1995

Abstract

The research on "Academic Cooperation Between Khon Kaen University and Thailand's Neighboring Countries 1991-1994" aims to find out about the state of academic Cooperation between Khon Kaen University and Thailand's neighboring countries and to produce a directory of the cooperation projects of the University. The neighboring countries included in the study are those in the Mekong river-basin sub-region, namely Laos, Cambodia, Vietnam, Myanmar and (Southern) China.

Data were collected from primary Sources, i.e. from Khon Kaen University faculties, departments and staff who provided academic services to the neighboring countries. Data were collected by means of questionnaire interview. Collected data were analyzed by means of descriptive statistical methods.

The research yielded the following findings :

During 1991-1994 there were altogether 38 Collaborative projects, with the total capital volume of 48.7 Million Baht. There were eleven faculties and institutes which provided academic services to the neighbouring countris, accounting to about half of the total number of the faculties, institutes and centres of Khon Kaen University. Faculties in the health science were found to be the discipline which were involved in the collaborative projects in the greatest number and capital volumn.

All of the 5 countries in the Mekong sub-region received academic services from Khon Kaen University, at different extent. Apparently, Laos were involved in the

greatest number of projects, altogether 26 projects; while Myanmar were involved least. In all, these collaborative projects cover 22 countries in Asia and Africa.

The scope of the academic cooperation was extensive, encompassing the disciplines required in developing the country, namely agriculture, public health and medicine, investment and business management, education, irrigation engineering, geotechnology, rural and environmental development, architecture and social and rural research methodology.

Most of the collaborative projects were funded by foreign funding sources. The largest foreign source of funding was the non-governmental organizations (NGOs). The domestic sources of funding were the Thai government, Khon Kaen University and Thai business company.

There were several types of cooperation. The greatest were training cooperation, most of which were short-term technical trainings in various fields. Other types of cooperation were in degree training, research and research network projects, planning consultancy and architectural design.

In launching these collaborative projects, several problems had been identified. Firstly, at policy level the university only had broad policy on the internationalization of the university. However, the policy is lacked of supportive measures, plans, budgets and personnel to translate the policy into active cooperation projects. Secondly, there were problems in coordinating with concerned agencies in Thailand and abroad. And lastly there were problems in the discontinuity of work, as most projects were piecemeal by nature. At the end, the research provided recommendation to solve the problems and to improve the academic cooperation between Khon Kaen University and Thailand's neighboring countries.